

Praktijkhandreiking 1101

De betrokkenheid van de accountant bij inbrengtransacties

15 mei 2008

Ingetrokken

Praktijkhandreiking 1101

Versie 1.0

Datum:	28 februari 2008	Herzien: -
Onderwerp:	De betrokkenheid van de accountant bij inbrengtransacties	
Behulpzaam bij:	De uitvoering van controles in het kader van de artikelen 2:94a, 2:94b, 2:94c, 2:204a, 2:204b en 2:204c van het burgerlijk wetboek.	
Status:	Praktijkhandreiking, (bevat geen grondslagen en essentiële werkzaamheden)	
Relevante literatuur:	-	

Achtergrond

In Nederland geldt dat, op grond van de artikelen. In de Richtlijnen voor de Accountantscontrole (RAC) was met betrekking tot de uitvoering van opdrachten tot het afgeven van een zodanige verklaring richtlijn 860N 'De betrokkenheid van de accountant bij inbrengtransacties' opgenomen. Bij de overgang van de RAC naar de Nadere Voorschriften Controle en overige standaarden (NV COS) is richtlijn 860N komen te vervallen met de intentie hiervoor in de plaats een Praktijkhandreiking uit te brengen.

De reden hiervoor lag enerzijds in de veranderde status van de standaarden en anderzijds in de al enige jaren aangekondigde aanpassing van het BV-recht. Deze aanpassing zal er toe leiden dat inbrengverklaringen niet langer noodzakelijk zijn. Gezien de ontstane situatie is besloten de tekst van 860N met enkele kleine tekstuele aanpassingen om zoveel mogelijk in overeenstemming te zijn met de in de NV COS gebruikte terminologie, over te nemen in deze Praktijkhandreiking, en tot aan de inwerkingtreding van de aanpassing van het BV-recht van toepassing te verklaren.

Inleiding

1. Deze praktijkhandreiking heeft ten doel aanwijzingen te geven omtrent de betrokkenheid van de accountant bij inbrengtransacties zoals hierna beschreven en de in dat kader uit te voeren werkzaamheden en te vervaardigen rapportages.
2. In deze praktijkhandreiking wordt onder 'inbrengtransacties' verstaan: de transacties waarbij aandelen door een naamloze ('NV') of besloten ('BV') vennootschap worden uitgegeven waarbij op de aandelen wordt gestort anders dan in geld (ook wel 'in natura' genoemd) en anders dan om niet, zoals bedoeld in de artikelen 2:94a, 94b, 204a en 204b BW. Rechtshandelingen zoals bedoeld in de artikelen 2:94c en 204c BW ('Nachgründung') zijn weliswaar niet te beschouwen als inbrengtransacties (er is immers geen sprake van uitgifte van aandelen), maar de juridische bepalingen inzake deze rechtshandelingen vertonen wel veel gelijkennis met die van de inbrengtransacties. Daarom komt de betrokkenheid van de accountant bij deze rechtshandelingen in deze praktijkhandreiking ook aan de orde.
3. Deze praktijkhandreiking beoogt niet een alomvattende beschouwing omtrent deze problematiek te geven (zo zijn fiscale aspecten betreffende inbreng buiten beschouwing gebleven), maar veel meer aanwijzingen te geven voor de accountant die hiermee te maken krijgt. De problematiek heeft een sterk juridisch karakter en over diverse onderwerpen zijn in de praktijk divergerende meningen gevormd. Dit heeft niet zelden geleid tot discussies en van geval tot geval afwijkende standpunten en handelwijzen. Door met betrekking tot een aantal van deze discussiepunten keuzes te maken, wordt met deze praktijkhandreiking verder beoogd een meer consistente benadering door accountants van deze problematiek te bewerkstelligen. Bij deze keuzes is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de overheersende (juridische) opvattingen over de betreffende discussiepunten.

Regelgeving

4. Indien aandelen in een NV of BV (bij oprichting of daarna) worden uitgegeven, geschiedt plaatsing van de aandelen bij de (toekomstige) aandeelhouder(s) op grond van een overeenkomst tussen de vennootschap en de aandeelhouder(s), waarin zij de voorwaarden van de uitgifte van de aandelen overeenkomen. De overeenkomst houdt in enerzijds hoeveel aandelen en van welke soort door de vennootschap bij de aandeelhouder(s) worden geplaatst (de emissieverplichting van de vennootschap) en anderzijds, wat en tot welk bedrag en wanneer de aandeelhouder(s) op de aandelen zal (zullen) storten (de stortingsplicht van de aandeelhouder).
5. De wet stelt aan deze overeenkomst diverse inhoudelijke eisen. Zo mogen aandelen niet beneden pari worden uitgegeven (art. 2:80 lid 1, met inachtneming van de uitzonderingsbepaling in lid 2, en 191 lid 1 BW). Voorts worden eisen gesteld ten aanzien van de wijze van storting (in geld of anders dan in geld: art. 2:80a/80b en 191a/191b BW) en ten aanzien van het moment waarop moet worden gestort (onverwijlde storting in geval van storting anders dan in geld; beperkte mogelijkheid van uitstel van storting in geval van storting in geld: art. 2:80 lid 1/80b lid 2 en 191 lid 1/191b lid 2 BW).

Hetgeen wordt ingebracht anders dan in geld moet naar economische maatstaven kunnen worden gewaardeerd. Een recht op het verrichten van werk of diensten kan niet worden ingebracht (art. 2:80b lid 1 en 191b lid 1 BW).

6. Naast deze inhoudelijke eisen bevat de wet ook bepalingen ten aanzien van de uitvoering van de overeenkomst. De notaris zal de feitelijke naleving van deze bepalingen vaststellen. Bij storting in geld is een bankverklaring benodigd (vereist bij uitgifte van aandelen bij oprichting van een

vennootschap: art. 2:93a en 203a BW en bij storting op aandelen na oprichting, indien storting in vreemd geld plaatsvindt: art. 2:93a lid 6 en 203a lid 6 BW) en een accountantsverklaring bij storting anders dan in geld.

7. Deze accountantsverklaring is vereist (hoewel uitzonderingen mogelijk zijn; zie paragraaf 25 e.v.) zowel bij oprichting (art. 2:94a en 204a BW voor respectievelijk de NV en BV) als na oprichting (art. 2:94b en 204b BW). Ook voor Nachgründungstransacties is een verklaring vereist ten behoeve van onaantastbaarheid in rechte (art. 2:94c lid 3 en 204c lid 3 BW).
8. De waarborgen bij uitgifte van aandelen waarop wordt gestort anders dan in geld, zoals deze in de hiervoor genoemde wetsartikelen zijn opgenomen, strekken tot bescherming van schuldeisers (maar overigens ook bijvoorbeeld reeds bestaande aandeelhouders; hierna wordt in deze context alleen gesproken over de schuldeisers) van de vennootschap. Tegenover de beperking van aansprakelijkheid van aandeelhouders voor schulden van de vennootschap wordt vereist, dat de aandeelhouders bij het nemen van aandelen daadwerkelijk en met inachtneming van een minimum (zie paragraaf 50) op de aandelen storten, opdat de vennootschap op dat moment kan beschikken over een vermogen (in casu het ingebrachte vermogensrecht c.q. de ingebrachte vermogensrechten en verplichtingen) waarop de schuldeisers hun vorderingen op de vennootschap kunnen verhalen. Schuldeisers (maar dus ook de aandeelhouders; zie hiervoor) mogen ervan uitgaan, dat het vermogen dat op het moment van de uitgifte van de aandelen daarop moet worden gestort, ten tijde van de uitgifte van de aandelen ook reëel in de vorm van het ingebrachte vermogensrecht c.q. de ingebrachte vermogensrechten en verplichtingen aanwezig is.
9. Als een oprichter of aandeelhouder op de uitgegeven aandelen in geld stort en daarna bepaalde goederen (te duur) verkoopt aan de vennootschap in plaats van deze in te brengen als storting op de uitgegeven aandelen, dan zouden de hiervoor genoemde wettelijke bepalingen voor inbrengtransacties waarbij aandelen worden uitgegeven waarop wordt gestort anders dan in geld, vrij eenvoudig kunnen worden ontlopen. Ter vermijding hiervan zijn in de artikelen 2:94c en 204c BW daarom additionele waarborgen opgenomen, die betrekking hebben op transacties (rechtshandelingen) met een oprichter (art. 2:94c en 204c BW) of aandeelhouder (alleen bij de BV ex artikel 2:204c BW) na uitgifte van aandelen. Dit betreft de zogenaamde 'Nachgründung' bepalingen. Deze bepalingen zijn op diverse punten qua strekking identiek aan de bepalingen die gelden voor inbrengtransacties bij uitgifte van aandelen.

De bepalingen gelden overigens slechts indien de rechtshandeling strekt tot het verkrijgen van goederen, met inbegrip van vorderingen die worden verrekend, die een jaar vóór de oprichting of nadien toebehoorden aan een oprichter en is verricht voordat twee jaren zijn verstreken na de inschrijving van de verkrijgende vennootschap in het handelsregister. Voorts is een essentiële voorwaarde dat sprake moet zijn van een tegenprestatie.

Verantwoordelijkheden bij inbrengtransacties

10. Indien bij de uitgifte van aandelen inbreng op aandelen anders dan in geld wordt overeengekomen, moeten de oprichters (uitgifte van aandelen bij oprichting) respectievelijk de bestuurders (uitgifte van aandelen ná oprichting) een beschrijving maken van hetgeen wordt ingebracht, met vermelding van de daaraan toegekende waarde en van de toegepaste waarderingsmethoden.
11. De oprichters respectievelijk bestuurders zijn niet alleen verantwoordelijk voor de inhoud van de beschrijving, maar tevens voor de feitelijke en juridische inbreng op de uit te geven aandelen. Met andere woorden, deze personen zijn ervoor verantwoordelijk dat de betreffende uitgevende vennootschap feitelijk en juridisch de beschikking krijgt over de goederen die blijkens de beschrijving ingebracht zullen worden. De naleving van de plaatsingsovereenkomst is een zaak

De betrokkenheid van de accountant bij inbrengtransacties

van partijen, niet van de accountant. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de oprichters respectievelijk het bestuur de te hanteren waarderingmethode en de aan de inbreng (bij Nachgründung de te verkrijgen goederen en de tegenprestatie) toegekende waarde vast te stellen.

12. Het is de verantwoordelijkheid van de accountant om een verklaring af te geven, waarin hij verklaart dat de waarde van hetgeen ingebracht wordt, bij toepassing van in het maatschappelijk verkeer in Nederland als aanvaardbaar beschouwde waarderingmethoden, ten minste beloopt het bedrag van de stortingsplicht, in geld uitgedrukt, waaraan met de inbreng moet worden voldaan (art. 2:94a lid 2/94b lid 2 en 204a lid 2/204b lid 2 BW).
13. Om te vermijden dat de betreffende transactie vernietigbaar wordt, dient door de bestuurders ook bij Nachgründung een beschrijving te worden gemaakt. Bij Nachgründung verklaart de accountant, dat de waarde van de te verkrijgen goederen, bij toepassing van in het maatschappelijk verkeer in Nederland als aanvaardbaar beschouwde waarderingmethoden, ten minste overeenkomt met de waarde van de tegenprestatie (art. 2:94c lid 3 en 204c lid 3 BW).

De inbrengbeschrijving

Ondertekening

14. Zowel voor de NV als voor de BV geldt, dat bij de oprichting van de vennootschap alle oprichters de beschrijving ondertekenen. Is de vennootschap eenmaal opgericht, dan ondertekenen alle bestuurders de beschrijving met dien verstande, dat de wet de mogelijkheid openlaat dat één of meer van hen de beschrijving niet onderteken(t)(en). Alsdan wordt daarvan onder opgave van redenen in de beschrijving melding gemaakt (art. 2:94b lid 1 en 204b lid 1 BW).
15. In geval van Nachgründung wordt de beschrijving zowel bij de NV als de BV ondertekend door alle bestuurders (art. 2:94c lid 2 en 204c lid 2 BW). Ook hier kan, onder opgave van redenen, ondertekening door één of meer bestuurders achterwege blijven. De laatste zin van paragraaf 14 is van overeenkomstige toepassing.

Peildatum van de beschrijving

16. De peildatum van de beschrijving is het tijdstip waarnaar de inbreng anders dan in geld wordt omschreven en gewaardeerd. De wettelijke regeling is voor de NV en BV nagenoeg gelijk als het gaat om de vraag wat de peildatum van de beschrijving is (art. 2:94a lid 1/94b lid 1 en 204a lid 1/204b lid 1 BW).
17. Betreft de beschrijving een inbreng bij oprichting, dan geldt zowel voor de NV als voor de BV dat de peildatum van de beschrijving mag zijn een dag die niet eerder ligt dan 5 maanden vóór de oprichting. Bij de oprichting van een BV mag echter ook een andere peildatum worden gekozen, namelijk een dag die niet eerder ligt dan 1 maand vóór het tijdstip waarop de verklaring van geen bezwaar is aangevraagd. Voorwaarde is dan wel dat de oprichting uiterlijk 1 maand na de dagtekening van de verkregen verklaring van geen bezwaar plaats vindt.
18. Betreft de beschrijving een inbreng na oprichting, dan geldt zowel voor de NV als voor de BV dat de peildatum van de beschrijving mag zijn een dag die niet eerder ligt dan 5 maanden vóór de dag waarop de aandelen worden genomen of waartegen bijstorting is uitgeschreven of waarop een bijstorting is overeengekomen.
19. Bij Nachgründung geldt zowel voor de NV als voor de BV, dat de beschrijving betrekking moet hebben op de toestand van het beschrevene op een dag die niet voor de oprichting ligt. De beschrijving zal betrekking hebben op een datum die ligt voor de feitelijke transactie, maar de wet bevat niet de eis dat deze niet eerder ligt dan 5 maanden vóór de transactiedatum.

Datering beschrijving

20. Hoewel niet expliciet in de wet geregeld, is het wenselijk dat de beschrijving door de oprichters c.q. bestuurders niet alleen wordt ondertekend, maar tevens gedateerd. Deze datum hoeft niet samen te vallen met en veelal ook daadwerkelijk niet gelijk is aan de hiervoor besproken peildatum van de beschrijving. Zo kan het zijn dat de beschrijving betrekking heeft op de (gecontroleerde) situatie per 31 december van enig jaar, maar dat de beschrijving zelf gedateerd is in bijvoorbeeld april van het daarop volgende jaar.

Openbaarheid van de beschrijving

21. Voor wat betreft de openbaarheid van de beschrijving is de wettelijke regeling voor de NV en BV gedeeltelijk verschillend (art. 2:94a lid 1/94b lid 1 en 204a lid 1/204b lid 1 BW).
22. Betreft de beschrijving een inbreng bij oprichting, dan wordt bij de NV de beschrijving aan de akte van oprichting te worden gehecht. Dit voorschrift is niet op de BV van toepassing. Bij de BV is de beschrijving slechts openbaar voor aandeelhouders en bepaalde certificaathouders van de BV of daaraan gelijkgestelden door ter inzage legging van de beschrijving ten kantore van de vennootschap. Bij de BV is de beschrijving dus niet openbaar voor schuldeisers of andere derden. Zowel bij de NV als bij de BV wordt de accountantsverklaring gedeponereerd bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.
23. Betreft de beschrijving een inbreng na oprichting, dan geldt zowel voor de NV als voor de BV, dat de beschrijving niet openbaar is, dus niet voor de schuldeisers, maar tevens niet voor de aandeelhouders en certificaathouders (of daaraan gelijkgestelden). Wel wordt de accountantsverklaring (of een afschrift daarvan) gedeponereerd met opgave van de namen van de inbrengers en van het bedrag van het aldus gestorte deel van het (nieuw) geplaatste kapitaal (art. 2:94b lid 4 en 204b lid 4 BW)
24. De beschrijving bij Nachgründung hoeft niet openbaar te worden gemaakt. Dit geldt wel voor de accountantsverklaring (art. 2:94c lid 5 en 204c lid 5 BW).

Vrijstelling opstellen beschrijving en afgeven accountantsverklaring bij oprichting

25. De wet bevat mogelijkheden tot vrijstelling voor het opstellen van een beschrijving en voor het afgeven van een accountantsverklaring daarover bij oprichting van een NV of BV (art. 2:94a lid 3 en 204a lid 3 BW). In hoofdlijnen komen de vrijstellingsregelingen voor de NV en BV met elkaar overeen. Op bepaalde punten is echter sprake van een afwijking. Deze punten komen hierna aan de orde, evenals de voorwaarden die gelden voor de vrijstelling. Deze betreffen:
- Besluit oprichters;
 - Aansprakelijkheid voor schulden van de vennootschap waarin aandelen zijn genomen;
 - Deponering laatst vastgestelde balans met toelichting van de inbrengende rechtspersoon;
 - Reserves inbrengende rechtspersoon; en
 - Vervreemdingsverbod aandelen.

Besluit oprichters

26. Bij oprichting van een NV of BV zonder beschrijving en accountantsverklaring is onder meer vereist dat alle oprichters hiervan hebben afgezien (art. 2:94a lid 3 en 204a lid 3 BW).

Aansprakelijkheid voor schulden van de vennootschap waarin aandelen zijn genomen

27. Voor de NV geldt dat elke inbrengende rechtspersoon verklaart dat hij een bedrag van ten minste de nominale waarde van de door hem genomen aandelen ter beschikking zal stellen voor

De betrokkenheid van de accountant bij inbrengtransacties

de voldoening van schulden van de vennootschap aan derden. Dit geldt slechts voor schulden die ontstaan in het tijdvak tussen de plaatsing van de aandelen en een jaar nadat de vastgestelde jaarrekening van de vennootschap over het boekjaar van de inbreng is neergelegd ten kantore van het handelsregister (artikel 2:94a lid 3 sub d BW). Als eis is wel gesteld dat de vennootschap zelf deze schulden niet kan voldoen en de schuldeisers hun vordering binnen twee jaren nadat de jaarrekening is gedeponeed schriftelijk aan één van de inbrengende rechtspersonen hebben opgegeven.

28. Voor de BV geldt dat de rechtspersoon die de aandelen heeft genomen of waarvan een groepsmaatschappij aandelen heeft genomen, bij het handelsregister een verklaring heeft neergelegd, dat hij zich hoofdelijk aansprakelijk zal stellen voor de uit de rechtshandelingen van de vennootschap voortvloeiende schulden (artikel 2:204a lid 3 sub a BW). De regeling voor de situatie waarin een groepsmaatschappij aandelen neemt is vooral bedoeld als een verlichting van de vereisten in een concernverhouding (vergelijk artikel 2:403 BW).
29. Het verschil tussen de NV- en de BV-regeling is ten eerste dat er bij de BV een hoofdelijke aansprakelijkheid is en bij de NV slechts een aansprakelijkstelling voor het nominale bedrag van de genomen aandelen, en ten tweede dat bij de NV de aansprakelijkstelling verbonden is aan een bepaald tijdvak. Echter met betrekking tot dit laatste verschil wordt opgemerkt, dat ten aanzien van de BV de aansprakelijkstelling twee jaren nadat de inbreng is geschied kan worden ingetrokken door nederlegging van een daartoe strekkende verklaring ten kantore van het handelsregister (artikel 2:204a lid 4 juncto 404 BW). Na intrekking van de aansprakelijkstelling blijft voor de inbrengende rechtspersoon overigens de aansprakelijkheid bestaan voor de schulden voortvloeiende uit rechtshandelingen, welke zijn verricht in het tijdvak tussen de inbreng en de intrekking van de aansprakelijkstelling, behoudens het bepaalde in artikel 2:404 lid 3 BW.

Deponering laatst vastgestelde balans met toelichting van de inbrengende rechtspersoon

30. De inbrengende rechtspersoon dient zijn laatst vastgestelde balans met toelichting, met daarbij behorende accountantsverklaring, te deponeren bij het handelsregister waar de op te richten vennootschap is c.q. wordt ingeschreven (art. 2:94a lid 3 sub e en 204a lid 3 sub b BW). Voorts mag de te deponeren balans niet ouder zijn dan achttien maanden (dat wil zeggen dat sinds de balansdatum nog geen achttien maanden zijn verstreken). Voor de BV geldt dat de balans met toelichting is vastgesteld en onderzocht in overeenstemming met de vierde richtlijn van de Europese Gemeenschappen inzake het vennootschapsrecht (artikel 2:204a lid 3 sub b BW). Voor de NV is bepaald dat op de jaarrekening van de rechtspersoon die de uit te geven aandelen neemt Titel 9 BW² of de eisen van de vierde richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake het vennootschapsrecht van toepassing moet zijn (artikel 2:94a lid 3 sub b BW).

Reserves inbrengende rechtspersoon

31. Bij de NV dient elke inbrengende rechtspersoon ten tijde van de inbreng te beschikken over niet uitkeerbare reserves. Voor zover nodig dient het bestuur hiertoe uit de uitkeerbare reserves een bedrag af te zonderen, ter grootte van het nominale bedrag van de door de rechtspersoon genomen aandelen (artikel 2:94a lid 3 sub c en f BW). Bij de NV is het moment van het hebben van dergelijke niet uitkeerbare reserves gekoppeld aan het moment van de daadwerkelijke inbreng in een vennootschap. De inbrengende vennootschap dient deze reserve aan te houden tot twee jaren na een jaar nadat de vastgestelde jaarrekening van de vennootschap, waarin in natura is ingebracht, over het boekjaar van de inbreng is neergelegd ten kantore van het handelsregister. Indien schuldeisers van de NV een beroep hebben gedaan op de aansprakelijkstelling dient de inbrengende rechtspersoon nog een reserve aan te houden na vorengenoemd tijdvak tot het bedrag van de nog openstaande opgegeven vorderingen (artikel 2:94a lid 4 BW).

32. Bij de BV moet de aansprakelijke rechtspersoon blijkens zijn laatste vastgestelde balans over een groter eigen vermogen beschikken dan het nominaal gestorte bedrag van de aandelen waarop sedert de balansdatum met een beroep op de vrijstelling in natura is ingebracht (artikel 2:204a lid 3 sub c BW).

Vervreemdingsverbod aandelen

33. Bij de NV geldt dat, indien de vrijstelling van verplichte opstelling van de beschrijving en de accountantsverklaring is toegepast, een inbrengende rechtspersoon zijn tegen de inbreng genomen aandelen niet mag vervreemden in het tijdvak tussen de plaatsing van de aandelen en een jaar nadat de vastgestelde jaarrekening over het boekjaar van de inbreng is neergelegd bij het handelsregister (artikel 2: 94a lid 4 BW). Voor de BV geldt geen vervreemdingsverbod.

Vrijstelling opstellen beschrijving en afgeven accountantsverklaring na oprichting

34. Ook bij inbreng in natura na oprichting is vrijstelling mogelijk ten aanzien van de verplichte opstelling van de beschrijving en het afgeven van een accountantsverklaring (art. 2:94b lid 3 en 5 en 204b lid 3 en 5 BW). De voorwaarden zijn gelijk aan die geldend in de hiervoor besproken situatie bij oprichting, evenwel met inachtneming van het volgende. In plaats van alle oprichters zien alle aandeelhouders af van het opstellen van de beschrijving en het afgeven van de accountantsverklaring (art. 2:94b lid 3 en 204b lid 3 BW). Als uitbreiding geldt dat geen beschrijving behoeft te worden opgesteld en een verklaring te worden afgegeven, wanneer de inbreng bestaat uit aandelen of certificaten van aandelen, daarin converteerbare rechten of winstbewijzen, van een andere rechtspersoon waarop de vennootschap een openbaar bod heeft uitgebracht, mits deze effecten of een deel daarvan zijn opgenomen in de prijscourant van een effectenbeurs of geregeld op de incurante markt worden verhandeld (art. 2:94b lid 5 en 204b lid 5 BW).

Vrijstelling opstellen beschrijving en afgeven accountantsverklaring bij Nachgründung

35. Alleen in de situatie van een BV geldt dat geen beschrijving behoeft te worden opgesteld en dat geen verklaring behoeft te worden afgegeven, indien alle aandeelhouders hiervan hebben afgezien. Hierbij zijn alle andere voorwaarden zoals in paragraaf 25 genoemd van overeenkomstige toepassing (art. 2:204 c lid 7 BW).
36. Voorts is de gehele regeling niet van toepassing indien de verwerving betreft (art. 2:94c lid 6 en 204c lid 6 BW):
- Verkrijgingen op een openbare veiling of ter beurze;
 - Verkrijgingen die onder de bedongen voorwaarden tot de gewone bedrijfsuitoefening van de vennootschap behoren (bijvoorbeeld de verkrijging van voorraden bij een handelsonderneming);
 - Verkrijgingen waarvoor een deskundigenverklaring als bedoeld in artikel 2:94a/204a BW is afgelegd; of
 - Verkrijgingen ten gevolge van fusie of splitsing (hiervoor gelden andere wettelijke vereisten).

Inhoud van de beschrijving

37. Uit de beschrijving blijkt in elk geval het volgende:
- Datgene wat ingebracht zal worden (de voorgenomen inbreng) c.q., bij Nachgründung de te verkrijgen goederen en de tegenprestatie. Hierbij is van belang, dat vanuit de inbrengbeschrijving de individuele vermogensrechten en verplichtingen identificeerbaar zijn.
 - Naar welk tijdstip de inbreng, c.q. bij Nachgründung de verkrijging, is beschreven.
 - De aan de inbreng c.q., bij Nachgründung, de te verkrijgen goederen en de tegenprestatie toegekende waarde.

De betrokkenheid van de accountant bij inbrengtransacties

- De waarderingsmethoden die gehanteerd zijn om tot de waarde te komen.
38. De voorgenomen inbreng kan bestaan uit een individueel vermogensrecht (bijvoorbeeld een pand), een samenstel van gelijke en/of ongelijke vermogensrechten en verplichtingen, of een gehele onderneming. Dit laatste is bijvoorbeeld van toepassing indien een onderneming wordt ingebracht in een BV. Niet alleen alle vermogensrechten, maar ook de verplichtingen (voorzieningen en schulden) van de onderneming worden ingebracht. Voor bevrijding van de inbrenger van de schuld is overigens ook instemming van de schuldeiser nodig.
39. Uit jurisprudentie blijkt dat de beschrijving zodanig moet zijn dat de vermogensrechten en verplichtingen identificeerbaar zijn. Dit betekent dat deze vanuit de beschrijving individueel traceerbaar moeten zijn, bijvoorbeeld naar de administratie. In de praktijk wordt bij inbreng van een onderneming niet zelden de balans van de onderneming als (onderdeel van de) beschrijving aangemerkt. Indien de balans in staat stelt om met behulp van de onderliggende administratie de individuele vermogensrechten en verplichtingen te identificeren, is een dergelijke handelwijze niet onjuist.
40. Bij het inbrengen van een onderneming is het voorts van belang onderscheid te maken tussen de situatie waarin de onderneming nog niet door middel van een BV (of NV) wordt gedreven en de situatie waarin dit wel het geval is. In dit laatste geval zijn het gewoonlijk (hoewel dit wel mogelijk is) niet de individuele vermogensrechten en verplichtingen, maar de aandelen van de BV (of NV) die worden ingebracht. De beschrijving beschrijft dan ook uitsluitend deze aandelen. Ook in deze situatie wordt in de praktijk wel eens de balans van de BV (of NV) als (onderdeel van de) beschrijving aangemerkt. Dit is ten onrechte. Voor de gebruiker van de beschrijving kan dit immers misverstanden oproepen: niet de individuele vermogensrechten en verplichtingen (die overigens veelal wel - mede - bepalend zijn voor de waarde van de aandelen), maar de aandelen worden ingebracht. Voorts kan hierdoor tevens de over de beschrijving toe te voegen verklaring van de accountant verkeerd worden geïnterpreteerd: deze heeft in de onderhavige context uitsluitend betrekking op de waarde van de aandelen, niet op de onderliggende vermogensrechten en verplichtingen.

Toegekende waarde

41. De beschrijving moet aangeven hetgeen ingebracht zal worden, 'met vermelding van de daaraan toegekende waarde'. Indien de inbreng bestaat uit een individueel vermogensrecht dan zal de waarde hiervan eenduidig kunnen worden vermeld. Indien echter een samenstel van vermogensrechten (en verplichtingen), of een gehele onderneming (niet zijnde de aandelen van een BV of NV) wordt ingebracht, dan is het de vraag of in de beschrijving van elk vermogensrecht (en verplichting) de daaraan toegekende individuele waarde moet worden opgenomen. Een letterlijke lezing van de wet leidt tot een negatieve beantwoording van deze vraag. In de wet wordt de 'toegekende waarde' immers gekoppeld aan de 'inbreng', hetgeen te beschouwen is als het totaal van alle in te brengen vermogensrechten (en verplichtingen). Ook als gekeken wordt naar de doelstelling van de regeling lijkt deze conclusie gerechtvaardigd. In paragraaf 8 is aangegeven dat de onderhavige wettelijke regeling strekt tot bescherming van schuldeisers (en aandeelhouders) van de vennootschap. De vennootschap moet kunnen beschikken over een vermogen waarop de schuldeisers hun vorderingen op de vennootschap kunnen verhalen. Dit verhaalsrecht strekt zich uit tot alle vermogensrechten van de vennootschap en derhalve is het niet relevant welke de waarde is van de individuele vermogensrechten (en verplichtingen): relevant is de waarde van de totale inbreng. Indien na de storting zou blijken dat de waarde van een bepaald individueel vermogensrecht, om welke reden dan ook, in negatieve zin afwijkt van de waarde die is verondersteld ten tijde van de datum waarop de inbreng is beschreven, dan wil dit geenszins zeggen dat daarmee de waarde van de inbreng (waarop het verhaalsrecht van de schuldeisers betrekking heeft) onvoldoende is

geweest. Dat zou pas aan de orde kunnen zijn indien de waarde van de totale inbreng naderhand niet voldoende blijkt te zijn geweest om aan de stortingsplicht te voldoen. Gelet hierop heeft het daarom de voorkeur in de beschrijving niet waarden op te nemen voor elk individueel vermogensrecht (en verplichting), maar deze uitsluitend op te nemen voor de inbreng als geheel, dan wel voor duidelijk te onderscheiden hoofdcategorieën van in te brengen vermogensrechten en verplichtingen. Voor wat betreft de vereiste mate van detaillering van de te beschrijven vermogensrechten en verplichtingen wordt verwezen naar de paragrafen 37 tot en met 40.

Waarderingsmethoden

42. In de beschrijving moeten de gehanteerde waarderingsmethoden worden vermeld. Deze waarderingsmethoden moeten voldoen 'aan normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd' (art. 94a lid 1 en 204a lid 1 BW). Ook een jaarrekening wordt volgens 'normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd' (artikel 2:362 lid 1 BW). Hiermee is niet gezegd dat de normen die voor het opstellen van een jaarrekening worden gehanteerd ook onder alle omstandigheden en zonder meer kunnen worden gehanteerd in de context van inbrengtransacties. Bij het beoordelen van de aanvaardbaarheid van waarderingsmethoden voor inbrengtransacties wordt de doelstelling van de onderhavige regeling in acht genomen. Conform de in paragraaf 8 beschreven doelstelling van de onderhavige regeling, moet de vennootschap op het moment van de uitgifte van de aandelen kunnen beschikken over een vermogen waarop de schuldeisers hun vorderingen op de vennootschap kunnen verhalen. Schuldeisers mogen ervan uitgaan, dat het vermogen ten tijde van de uitgifte van de aandelen ook reëel aanwezig is. Het gaat daarbij om de vraag of de waarde van de voorgenomen inbreng ten minste gelijk is aan het bedrag waaraan met de storting moet zijn voldaan (de stortingsplicht).
43. Een strikte interpretatie van de doelstelling van de onderhavige regeling, namelijk het waarborgen van het verhaalsrecht van schuldeisers op het moment van uitgifte, zou kunnen leiden tot de conclusie dat uitsluitend de 'reële waarde' als acceptabele waarderingsmethode zou moeten worden beschouwd. In RJ 120.204 is het begrip reële waarde ('fair value') als volgt omschreven: 'het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen, die onafhankelijk zijn'. Deze opvatting zou er onder meer toe leiden dat bij inbreng van een gehele onderneming, dit alleen zou kunnen tegen de waarde in het economisch verkeer van die gehele onderneming, waarbij deze waarde dan wordt gedefinieerd conform de bepalingen in deze paragraaf.
44. Bij inbreng van een gehele onderneming gaat het dan om de reële waarde van die gehele onderneming. Uitgaande van continuïteit, gaat het dan om de waarde van de toekomstige vruchten die met het samenstel van vermogensrechten en verplichtingen kan worden gerealiseerd. Als continuïteit niet is gewaarborgd, dan is de reële waarde van de individuele vermogensrechten en verplichtingen van belang.
45. Gelet op de doelstelling van de onderhavige regeling (zie paragraaf 8) is het evenwel onjuist te concluderen dat uitsluitend deze reële waarde in het economisch verkeer in deze context als algemeen aanvaarde waarderingsmethode kan worden beschouwd. Ook andere, hierna te bespreken, waarderingsmethoden kunnen toelaatbaar zijn. Indien voor een andere waarderingsmethode wordt gekozen, wordt getoetst of de reële waarde aanleiding geeft tot een neerwaartse waardeaanpassing. Indien bijvoorbeeld de aandelen van een in te brengen BV worden gewaardeerd op basis van de zichtbare intrinsieke waarde zoals blijktend uit de balans van de BV, dan zal met een redelijke mate van zekerheid moeten worden vastgesteld dat de reële waarde van de aandelen in de BV (waarbij dan eventueel ook de waardering van eventuele goodwill van belang kan zijn) geen aanleiding geeft tot een negatieve aanpassing van de intrinsieke waarde. In de praktijk zal dit veelal betekenen dat de vermogensrechten en

De betrokkenheid van de accountant bij inbrengtransacties

verplichtingen die de intrinsieke waarde bepalen, kritisch vanuit deze optiek moeten worden getoetst. Deze toetsing is de primaire verantwoordelijkheid van de opstellers (bestuurders/oprichters) van de beschrijving. Door de accountant wordt de redelijkheid van deze toetsing vastgesteld. Het verdient de voorkeur dat bij de formulering van de waarderingsmethode de hier bedoelde toetsing in de beschrijving expliciet wordt gemaakt, namelijk door toevoeging van de woorden 'of lagere reële waarde' (zie paragraaf 48).

46. Voorts is het zinvol onderscheid te maken tussen een externe inbreng (een inbreng op basis van een overeenkomst tussen onafhankelijke partijen) en een interne inbreng (een inbreng op basis van een overeenkomst tussen partijen die onder gemeenschappelijke leiding staan). De interne inbrengproblematiek doet zich in de praktijk veelvuldig voor in de context van 'interne' (al dan niet internationale) juridische herstructureringen, waarbij binnen een groep vennootschappen worden verhangen of worden 'uitgezakt'. Veelal zijn deze herstructureringen door louter juridische en/of fiscale motieven ingegeven. Bij externe inbreng brengt de doelstelling van de inbrengregeling (zie paragraaf 8) met zich mede dat de inbreng tegen reële waarde zal moeten plaatsvinden, tenzij nadrukkelijk anders tussen partijen wordt overeengekomen, hetgeen niet waarschijnlijk is.
47. Bij het verder bespreken van de waarderingsmethoden is het zinvol onderscheid te maken tussen de situatie waarin een individueel vermogensrecht (of een samenstel hiervan, eventueel inclusief verplichtingen) wordt ingebracht en de situatie waarin de inbreng bestaat uit de aandelen van een onderneming (of een ondernemingsvermogen als geheel).
48. Bij inbreng van een individueel vermogensrecht worden onder meer de volgende waarderingsmethoden aanvaardbaar geacht, evenwel onder voorwaarde dat de resulterende waarde de reële waarde toetsing zoals in paragraaf 45 is genoemd kan doorstaan:
- De waarde in het economisch verkeer (reële waarde), bijvoorbeeld de getaxeerde verkoopwaarde (al dan niet in verhuurde staat) van een onroerend goed;
 - De vervangingswaarde zoals bedoeld in het Besluit waardering activa, of lagere reële waarde;
 - De bedrijfswaarde zoals bedoeld in het Besluit waardering activa, of lagere reële waarde;
 - De directe of indirecte opbrengstwaarde zoals bedoeld in het Besluit waardering activa, of lagere reële waarde;
 - De boekwaarde zoals blijkt uit de commerciële balans van de huidige eigenaar, of lagere reële waarde; en
 - De boekwaarde zoals blijkt uit de fiscale balans van de huidige eigenaar, of lagere reële waarde.

Met name bij de laatste twee methoden is de toetsing zoals in paragraaf 45 genoemd van belang.

49. Bij de inbreng van aandelen in een onderneming (maar ook bij inbreng van een geheel ondernemingsvermogen) worden onder meer de volgende waarderingsmethoden aanvaardbaar geacht, evenwel wederom onder voorwaarde dat de resulterende waarde de toetsing zoals in paragraaf 45 is genoemd kan doorstaan en met inachtneming van hetgeen in de slotzin van paragraaf 46 is gezegd over de externe inbreng:
- De waarde die resulteert uit een berekening op basis van de discounted cash-flow methode. Dit wordt in veel gevallen als de meest geëigende waarderingsmethode beschouwd als de waardering die een indicatie geeft van de waarde in het economisch verkeer, uitgaande van continuïteit. Dit zal veelal aan de orde zijn bij externe inbreng (zie paragraaf 46).
 - De rentabiliteitswaarde, zijnde de waarde die resulteert bij discontering van netto of bruto resultaten (derhalve niet cash-flows zoals bij de vorige methode).
 - De zichtbare intrinsieke waarde, of lagere reële waarde.
 - De netto-vermogenswaarde, waarbij de vermogensrechten en verplichtingen worden gewaardeerd op grond van de waarderingsgrondslagen van de verkrijgende vennootschap, of lagere reële waarde.
 - De zichtbare intrinsieke waarde volgens de fiscale balans, of lagere reële waarde.

De laatste drie methoden worden veelvuldig toegepast bij de in paragraaf 46 genoemde interne, juridische herstructurerings binnen een groep.

Stortingsplicht

50. De waarde van hetgeen zal worden ingebracht beloofd, bij toepassing van in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar beschouwde waarderingmethoden, ten minste het bedrag van de stortingsplicht, in geld uitgedrukt, waaraan met de inbreng wordt voldaan (zie art. 2:94a lid 2/94b lid 2 en 204a lid 2/204b lid 2 BW). In de praktijk is het niet onomstreden wat de hoogte van de stortingsplicht is. In het bijzonder is het niet onomstreden of het eventuele agio al dan niet onderdeel uitmaakt van de stortingsplicht.
51. Vennootschap en aandeelhouder zijn in beginsel vrij in het vaststellen van het bedrag van de stortingsplicht, tenzij het om aandelen aan toonder gaat (toegestaan bij de NV) en rekening houdend met hetgeen in paragraaf 54 is vermeld. Vennootschap en aandeelhouder hebben met name niet de rechtsplicht om bij hun regeling van uitgifte van aandelen en storting daarop ten behoeve van schuldeisers van de vennootschap een zo groot mogelijk bedrag van storting overeen te komen. Vaststelling van het bedrag van de stortingsplicht is de uitsluitende aangelegenheid van vennootschap en aandeelhouder en daarin hebben schuldeisers of andere derden geen zeggenschap. Leidt het benutten van de bedoelde vrijheid tot risico's voor de vennootschap, dan kan dit een vermoeden geven van onbehoorlijk bestuur.
52. De overeenkomst tussen vennootschap en aandeelhouder inzake de uitgifte van aandelen en de storting daarop bepaalt ook hoe op de uitgegeven aandelen zal worden gestort: geheel in kapitaal, dan wel gedeeltelijk in kapitaal en gedeeltelijk in agio. Indien vennootschap en aandeelhouder het bedrag van hetgeen gestort moet worden vaststellen op een bedrag dat hoger is dan het nominale bedrag van de uit te geven aandelen, dan zijn vennootschap en aandeelhouder tot het verschil agio overeengekomen.
53. In artikel 2:80 lid 1 BW is voor wat betreft de wettelijke stortingsplicht bij de NV het volgende bepaald: 'Bij het nemen van het aandeel moet daarop het nominale bedrag worden gestort alsmede, indien het aandeel voor een hoger bedrag wordt genomen, het verschil tussen die bedragen. Bedongen kan worden dat een deel, ten hoogste drie vierden, van het nominale bedrag eerst hoeft te worden gestort nadat de vennootschap het zal hebben opgevraagd'. Artikel 2:191 lid 1 BW schrijft over de BV het volgende: 'Bij het nemen van het aandeel moet daarop het nominale bedrag worden gestort. Bedongen kan worden dat een deel, ten hoogste drie vierden, van het nominale bedrag eerst hoeft te worden gestort nadat de vennootschap het zal hebben opgevraagd'. In dit artikel wordt over agio niet gesproken.
54. In paragraaf 50 is reeds aangegeven dat in de praktijk niet onomstreden is of het agio tot de stortingsplicht behoort. Mede gelet op het in de voorgaande paragrafen gestelde wordt voor wat betreft de BV vrijwel algemeen aangenomen dat het agio niet tot de stortingsplicht behoort. Voor de NV wordt algemeen aangenomen dat dit wel het geval is. Dit laatste is dan met name gebaseerd op de inhoud van het hiervoor genoemde artikel 2:80 lid 1 BW.---. Indien ter zake door de vennootschap en/of de notaris divergerende meningen worden geuit, verdient het aanbeveling dat de accountant juridisch advies inwint. In de praktijk wordt in dit verband door vooraanstaande juristen bij een specifieke transactie (inbreng) door een NV wel eens het standpunt ingenomen dat het agio niet tot de stortingsplicht behoort. Indien dit standpunt voor de betreffende transactie adequaat is onderbouwd, de notaris een vergelijkbare mening is toegedaan en de accountant ook anderszins geen aanwijzingen heeft waaruit de onjuistheid van dit standpunt blijkt, zal zijn oordeel niet op het agio betrekking behoeven te hebben. In de accountantsverklaring wordt alsdan de slotzin als volgt aangepast: '....,waarbij in het kader van deze voorgenomen inbreng het agio niet in het bedrag van de stortingsplicht is begrepen'.

De betrokkenheid van de accountant bij inbrengtransacties

55. De onderhavige regeling strekt, zoals gezegd, tot bescherming van schuldeisers (en aandeelhouders) indien bij uitgifte van aandelen wordt gestort anders dan in geld. Er moet dus sprake zijn van uitgifte van aandelen (bij of na oprichting van een NV of BV). Indien (additioneel) agio wordt gestort op bestaande aandelen, hetgeen te beschouwen is als een informele kapitaalbreng, dan is geen sprake van een stortingsplicht en is de onderhavige regeling derhalve niet van toepassing.

In de praktijk wordt wel eens de stelling verdedigd dat ook in een dergelijke situatie een beschrijving moet worden gemaakt, waaraan tevens een accountantsverklaring wordt toegevoegd. Aangezien de stortingsplicht in een dergelijk geval nihil bedraagt, wordt wel gesproken van een 'nul-verklaring': de accountant verklaart dan dat de waarde van de inbreng, bij toepassing van in Nederland in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar beschouwde waarderingsmethoden, ten minste nihil bedraagt. De wetsgeschiedenis ondersteunt deze stelling niet: van een stortingsplicht is geen sprake.

56. Bij Nachgründung speelt de agioproblematiek niet. De waarde van de te verkrijgen goederen moet ten minste gelijk zijn aan de waarde van de tegenprestatie.

Opdrachtaanvaarding

57. De accountant zal bij zijn beslissing omtrent de aanvaardbaarheid van een opdracht vaststellen dat op grond van de wet, of andersoortige regelgeving geen verhinderingen bestaan om een dergelijke opdracht te accepteren. In dit verband wordt onder meer gelet op de onafhankelijkheid van de accountant, zowel in het kader van zijn betrokkenheid bij inbrengtransacties als ten aanzien van zijn eventuele betrokkenheid bij de controle van de jaarrekening van de vennootschap.
58. Standaard 210 "Opdrachtvoorwaarden", geeft aan dat het gewenst is dat de overeengekomen opdrachtvoorwaarden schriftelijk worden vastgelegd in een opdrachtbevestiging.
59. In de opdrachtbevestiging wordt tenminste aandacht besteed aan de volgende elementen opgenomen:
- De aard en reikwijdte van de opdracht, waarbij wordt aangegeven in welke context de werkzaamheden zullen worden uitgevoerd en welke de doelstelling van die werkzaamheden is. Hierbij wordt expliciet aangegeven dat geen oordeel zal worden gegeven omtrent de waarde van de inbreng, anders dan dat zal worden verklaard dat de waarde van de inbreng naar de toestand per de datum waarop de beschrijving betrekking heeft, bij toepassing van in Nederland als aanvaardbaar beschouwde waarderingsmethoden, ten minste gelijk is aan het bedrag van de stortingsplicht waaraan met de inbreng moet worden voldaan.
 - De aanduiding dat de werkzaamheden zullen worden uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht.
 - De aanduiding dat er door de aard van de opdracht en de beperkingen die inherent zijn aan een dergelijke opdracht een onvermijdbaar risico bestaat dat zelfs een onjuistheid van materieel belang onontdekt blijft. Evenals bij een jaarrekeningcontrole, zal het oordeel niet zelden deels worden verkregen door het verrichten van deelwaarnemingen. Voor inherente beperkingen met betrekking tot alle controles wordt verwezen naar Standaard 200 "Doel en algemene uitgangspunten van de controle van financiële overzichten", paragraaf 9.
 - De vermelding dat de beschrijving van de voorgenomen inbreng uitgangspunt is voor de accountant en dat geen werkzaamheden zullen worden verricht om de eigendomstitels van de in te brengen vermogensrechten en verplichtingen vast te stellen.
 - Een vermelding van de verantwoordelijkheid van de oprichters c.q. het bestuur voor de beschrijving van de inbreng en dat de accountant voordat hij zijn verklaring afgeeft beschikt over een deugdelijk ondertekende beschrijving.

- Een vermelding dat de accountant de oprichters c.q. bestuurders zal verzoeken om een aantal zaken met betrekking tot de beschrijving aan hem schriftelijk te bevestigen.
- De vermelding dat de accountant is gebonden aan de Verordening gedragscode (VGC).

Onderzoek van de accountant

Bevoegde accountant

60. Bij de NV is bevoegd tot het afgeven van een verklaring met betrekking tot de beschrijving een accountant als bedoeld in artikel 2:393 lid 1 BW (art. 2:94a lid 2/94b lid 2 BW). Dat is een registeraccountant of een accountant-administratieconsulent ten aanzien van wie bij de inschrijving in het in artikel 36, eerste lid, van de Wet op de Accountants-Administratieconsulenten bedoelde register een aantekening is geplaatst als bedoeld in artikel 36, derde lid, van die wet.
61. Bij de BV is de regeling van de bevoegde accountant uitgebreider (art. 2:204a lid 2/204b lid 2 BW):
- Indien wordt ingebracht in een BV waarvan de jaarrekening op grond van de wet (Titel 9 BW2) moet worden onderzocht, is slechts een accountant als bedoeld in artikel 2:393 lid 1 BW bevoegd.
 - Indien wordt ingebracht in een BV waarvan de jaarrekening niet op grond van de wet hoeft te worden onderzocht, is slechts een accountant als bedoeld in artikel 2:393 lid 1 BW bevoegd, indien de waarde van alle in te brengen activa, zonder aftrek van passiva, ten minste €3,6 miljoen bedraagt.
 - Doen zich deze twee gevallen niet voor, dan zijn een registeraccountant en een accountant-administratieconsulent gelijkelijk bevoegd.
62. Opgemerkt wordt dat daar waar in de voorgaande paragrafen is gesproken over ‘een’ accountant als bedoeld in artikel 2:393 lid 1 BW, dit niet de accountant hoeft te zijn, die belast is met de controle van de jaarrekening van de betreffende vennootschap.
63. Voor Nachgründungstransacties gelden voor de NV de hiervoor besproken regels van artikel 2:94a lid 2 BW en voor de BV artikel 2:204a lid 2 BW.

Onderzoek met betrekking tot de beschrijving

64. De accountant onderzoekt ter zake van de informatie zoals opgenomen in de beschrijving de volgende aspecten:
- Nagaan of de waarderingsmethoden die volgens de beschrijving zijn toegepast in Nederland in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbare methoden worden beschouwd;
 - Nagaan dat deze aanvaardbare methoden op de juiste wijze zijn toegepast;
 - Vaststellen dat de waarde van hetgeen zal worden ingebracht (de voorgenomen inbreng) ten minste gelijk is aan het bedrag van de stortingsplicht waaraan met de inbreng moet worden voldaan.
65. Bij Nachgründungstransacties wordt vastgesteld dat de waarde van de te verkrijgen goederen ten minste overeenkomt met de waarde van de tegenprestatie. Tevens zal moeten worden vastgesteld of de gehanteerde waarderingsmethoden voldoen aan het in de voorgaande paragraaf genoemde criterium.
66. Indien de accountant tot de conclusie komt dat de waarderingsmethode die in de beschrijving is toegepast niet voldoet aan de hiervoor genoemde norm, dan dringt de accountant er bij de oprichters of bestuurders op aan dat in de beschrijving alsnog een wel acceptabele waarderingsmethode wordt gehanteerd. Indien de oprichters of bestuurders hiertoe niet bereid zijn, dan wordt geadviseerd te overwegen de opdracht teug te geven. Alsdan zal hij zijn opdracht teruggeven. Soms wordt wel de opvatting gehuldigd, dat in dergelijke situaties de accountant zelf de waarde vaststelt op basis van wel acceptabele waarderingsmethoden. Een vergelijkbare redenering wordt wel gevolgd indien de accountant heeft geconstateerd dat

De betrokkenheid van de accountant bij inbrengtransacties

weliswaar een acceptabele waarderingsmethode is gehanteerd, maar dat de methode niet correct is toegepast. Deze opvatting wordt als ongewenst beschouwd: het is niet aan de accountant, maar aan de oprichters of bestuurders de waarderingsmethode te kiezen en op basis hiervan de waarde op een juiste wijze te berekenen. Het is aan de accountant om dit te toetsen op de aspecten, zoals in paragrafen 64 en 65 genoemd.

67. De huidige maatschappelijke opvattingen omtrent de taak en vereiste werkzaamheden van een accountant die gevraagd wordt een inbrengverklaring af te geven, lijken wel eens te tenderen naar een uitbreiding van de onderzoeksplicht van de accountant. Zo wordt de opvatting verdedigd dat de accountant, voor zover hij daartoe redelijkerwijs in staat mag worden geacht, vaststelt dat de goederen die volgens de beschrijving bestemd zijn om te worden ingebracht vatbaar zijn voor inbreng, dat wil zeggen in juridische zin bestanddelen kunnen worden van het vermogen van de NV of BV. Zie artikel 2:80b lid 1 en 191b lid 1 BW. Een dergelijke interpretatie wordt evenwel niet ondersteund door de wet. Voor de accountant is de beschrijving het uitgangspunt voor zijn werkzaamheden. Het daarin door de oprichters of het bestuur van de vennootschap uitgesproken voornemen tot het inbrengen van vermogensrechten en verplichtingen vormt een gegeven voor de accountant. Met betrekking tot deze beschrijving onderzoekt de accountant uitsluitend die aspecten, die in paragrafen 64 en 65 zijn genoemd. Tot de onderzoeksplicht van de accountant behoort derhalve niet een onderzoek naar de feitelijke en juridische inbreng. De oprichters of bestuurders van de NV of BV hebben zelf de taak erop toe te zien dat juridisch en feitelijk kan worden en wordt ingebracht hetgeen in de beschrijving is vermeld.

Te verrichten werkzaamheden

68. Voor wat betreft de door de accountant te verrichten werkzaamheden is het zinvol onderscheid te maken tussen de volgende situaties:
- Inbreng van een individueel vermogensrecht (of een beperkt aantal individuele vermogensrechten);
 - Inbreng van vermogensrechten en verplichtingen die als geheel een onderneming vormen;
 - Inbreng van aandelen van een vennootschap.
69. Voor alle drie genoemde situaties wordt geadviseerd de volgende werkzaamheden uit te voeren:
- Vaststellen dat de in de beschrijving gehanteerde waarderingsmethoden voldoen aan normen die in het maatschappelijk verkeer in Nederland als aanvaardbaar worden beschouwd (zie paragraaf 64 en 65).
 - Vaststellen dat de gekozen waarderingsmethode op juiste c.q. aanvaardbare wijze is toegepast.
 - Toetsen of de directe opbrengstwaarde van de inbreng (zoals vastgesteld door de oprichters c.q. het bestuur van de rechtspersoon) geen aanleiding geeft tot het neerwaarts bijstellen van de in de beschrijving aan de inbreng toegekende waarde.
 - Vaststellen dat de in de beschrijving vermelde peildatum juist is.
 - Onderzoek naar eventuele gebeurtenissen tussen de peildatum van de beschrijving en de datum waarop de accountantsverklaring wordt afgegeven (zie paragraaf 83).
 - Hoewel slechts een aantal aspecten uit de beschrijving het onderzoeksobject van de accountant vormen, laat dit onverlet dat de accountant kennis neemt van de inhoud van de gehele beschrijving teneinde de redelijkheid van het document als geheel te toetsen. Indien in de beschrijving evidente fouten zijn opgenomen, dan zal de accountant niet kunnen overgaan tot het afgeven van zijn verklaring. Hetzelfde geldt indien de accountant aanwijzingen heeft dat de algemene zorgvuldigheid welke ten grondslag behoort te liggen aan het opstellen van de beschrijving apert niet is toegepast. Indien de accountant dergelijke evidente fouten of een dergelijke onzorgvuldigheid constateert, dan verzoekt hij de cliënt corrigerende maatregelen te nemen. Indien de cliënt daartoe niet overgaat, dan is dit te beschouwen als een subjectieve verhindering en overweegt de accountant zijn opdracht terug te geven.

- g. Het opvragen van een bevestiging ('letter of representation') met betrekking tot de beschrijving. Deze bevestiging is te onderscheiden van de bevestiging die betrekking kan hebben op het cijfermateriaal dat ten grondslag ligt aan de waarde zoals vermeld in de beschrijving (bijvoorbeeld de bevestiging bij de netto-vermogenswaarde bij inbreng van een BV of NV). De bevestiging zal zijn ontvangen alvorens de accountant zijn verklaring zal tekenen en afgeven.
70. Niet zelden zal de accountant bij zijn onderzoek worden geconfronteerd met werkzaamheden die door andere deskundigen zijn uitgevoerd en waarop hij bij zijn onderzoek zal steunen. Bij de inbreng van een onroerende zaak zal de waarde in veel gevallen zijn gebaseerd op een door een derde uitgebracht taxatierapport. Ook bij inbreng van een gehele onderneming zijn vaak waarderingen gemaakt door corporate finance of andere specialisten. In dergelijke situaties is Standaard 620 "Gebruikmaken van de werkzaamheden van deskundigen" relevant. De te verrichten werkzaamheden kunnen als volgt worden samengevat:
- Beoordelen vakbekwaamheid, onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de deskundige. Dit geldt zowel in algemene zin, als met betrekking tot de specifieke opdracht waarbij van de door deze deskundige verrichte werkzaamheden gebruik wordt gemaakt.
 - De accountant die belast is met het onderzoek van de betreffende aspecten van de inbreng verkrijgt toereikende controle-informatie om te kunnen vaststellen dat de door de deskundige uit te voeren werkzaamheden toereikend zijn voor zijn onderzoek (met name door kennisneming van de taakopdracht van de deskundige).
 - Beoordelen of de door deskundige uitgevoerde werkzaamheden toereikend zijn voor zijn eigen onderzoek, dus kennisnemen en beoordelen van de bevindingen.

Relevant is nog dat in de verklaring bij de inbreng niet naar het gebruik van de werkzaamheden van de deskundige mag worden verwezen.

71. Zoals reeds eerder is besproken wordt van de accountant verlangd een 'ten minste' oordeel over de waarde van de inbreng uit te spreken. Dit betekent dat niet alle onderzoeksdoelstellingen, zoals opgenomen in de Standaard 500 "Controle-informatie" in het kader van de onderhavige opdrachten relevant zijn.
72. Indien een individueel vermogensrecht of een samenstel van vermogensrechten en verplichtingen wordt ingebracht, dan zal het onderzoeksprimaat liggen bij bestaan en waardering van de vermogensrechten en de verplichtingen. De volledigheid van de vermogensrechten en verplichtingen, alsmede de eigendom van de individuele vermogensrechten maken evenwel geen onderdeel uit van het te verrichten onderzoek. Het volledigheidaspect maakt geen deel uit van het onderzoek vanwege het feit dat de beschrijving in beginsel een limitatieve opsomming is van vermogensrechten en verplichtingen. Het eigendomsaspect is nadrukkelijk de verantwoordelijkheid van de oprichters of bestuurders.
73. Indien de aandelen van een vennootschap worden ingebracht, dan wordt de waarde van die aandelen vaak vastgesteld op de waarde in het economisch verkeer (markt- of reële waarde). Indien de toegekende waarde echter is vastgesteld op basis van het (zichtbare) intrinsieke vermogen van de onderneming, dan zal een oordeel worden gevormd omtrent de waardering van de individuele vermogensrechten, maar tevens omtrent de volledigheid van de verplichtingen. Dit laatste is niet van belang indien niet de aandelen van een onderneming, maar individuele vermogensrechten en verplichtingen van een onderneming worden ingebracht.
74. In de praktijk worden de aandelen van ondernemingen vaak ingebracht binnen een periode van vijf maanden na afloop van het boekjaar waarover een jaarrekening is opgesteld en gecontroleerd. De peildatum voor de beschrijving wordt dan gelijk gesteld aan de datum van het einde van het boekjaar (veelal 31 december). In dat geval zal de accountant kunnen

De betrokkenheid van de accountant bij inbrengtransacties

steunen op de werkzaamheden die door hem of door een andere accountant zijn verricht in de context van de jaarrekeningcontrole. Rekening wordt gehouden met het 'ten minste' karakter van de voor de onderhavige problematiek benodigde verklaring: een voor de jaarrekening niet materiële, niet doorgevoerde, neerwaartse correctie op het eigen vermogen kan voor de inbrengverklaring wel relevant zijn. Tevens zal worden nagegaan of er zich na het afgeven van de verklaring bij de jaarrekening omstandigheden hebben voorgedaan, die hebben geleid tot een waardedaling.

75. Indien bij de inbreng van de aandelen van een onderneming de waarde van die aandelen is gebaseerd op de reële of marktwaarde van de onderneming, waarbij deze waarde is ontleend aan een waarderingsrapport van specialisten, dan geeft de accountant zich rekenschap van de vereisten voortvloeiend uit Standaard 620 "Gebruikmaken van de werkzaamheden van deskundigen", zoals hiervoor in paragraaf 70 besproken. Voor zover dergelijke waarderingsrapporten zijn gebaseerd op toekomstgerichte informatie, neemt de accountant de vereisten voortvloeiend uit Standaard 3400 "Onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie" in acht.
76. De te verrichten werkzaamheden beschreven in de paragrafen 68 tot en met 75 zijn mutatis mutandis ook van toepassing op de werkzaamheden in het kader van Nachgründung (art. 2:94c en 204c BW).

Rapportering

77. Het door de accountant te verrichten onderzoek is te beschouwen als een bijzondere controleopdracht. Dit betekent dat op dit onderzoek Standaard 800 "De accountantsverklaring in het kader van bijzondere controleopdrachten", voor zover relevant, van toepassing is. De uitkomsten van de werkzaamheden worden door de accountant vastgelegd in een verklaring. Hierin verklaart hij dat de waarde van hetgeen zal worden ingebracht, bij toepassing van in Nederland in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar beschouwde waarderingsmethoden, ten minste gelijk is aan het bedrag van de stortingsplicht waaraan met de inbreng moet worden voldaan (art. 2:94a/b en 204a/b BW) c.q., bij Nachgründung, dat de waarde van de te verkrijgen goederen ten minste overeen komt met de waarde van de tegenprestatie (art. 2:94c en 204c BW). Bij de BV wordt het bedrag, in geld uitgedrukt, in de verklaring vermeld.
78. Het oordeel van de accountant heeft uitsluitend betrekking op de stortingsplicht bij het nemen van aandelen. In de paragrafen 50 tot en met 56 is ingegaan op de inhoud van de stortingsplicht. In het bijzonder wordt verwezen naar paragraaf 54. In de oordeelsparagraaf van de accountantsverklaring bij inbreng op aandelen wordt expliciet opgenomen, of het agio al dan niet in het bedrag van de stortingsplicht is begrepen. Bij Nachgründung slaat het oordeel op de waarde van de te verkrijgen goederen, die ten minste overeen moet stemmen met de waarde van de tegenprestatie.
79. De inbrengverklaring heeft tot doel tot uitdrukking te brengen dat de waarde van de inbreng in vergelijking met het bedrag van de stortingsplicht voldoende is. Daarvan is al sprake wanneer de waarde van de inbreng op zijn minst (dus 'ten minste') gelijk is aan het bedrag van de stortingsplicht. Uit de wetsgeschiedenis blijkt niet dat de woorden 'ten minste' en 'voldoende' slechts kunnen zien op de situatie dat de waarde van de inbreng hoger is dan het bedrag van de stortingsplicht. Een 'ten minste'-verklaring kan dus worden afgegeven zowel in het geval dat de waarde van de inbreng gelijk is aan als in het geval dat zij hoger is dan het bedrag van de stortingsplicht.
80. De accountantsverklaring wordt gedateerd op de datum waarop de accountant zijn onderzoekswerkzaamheden heeft afgerond. Verwezen wordt naar paragraaf 52 en volgende van de Standaard 700 "De accountantsverklaring bij een volledige set van financiële

overzichten”. In de praktijk kan de datum van de accountantsverklaring samenvallen met de datum van de beschrijving. In paragraaf 20 is er reeds op gewezen, dat de datum van de beschrijving niet samen behoeft te vallen en veelal ook daadwerkelijk niet gelijk zal zijn aan de peildatum van de beschrijving.

81. Indien de accountantsverklaring wordt gedateerd op een andere datum dan de peildatum, dan zal hij werkzaamheden verricht teneinde vast te stellen of er sinds de peildatum waardedalingen zijn opgetreden. De te verrichten werkzaamheden zijn vergelijkbaar met de werkzaamheden opgenomen in Standaard 560 "Gebeurtenissen na de einddatum van de periode". Een van de werkzaamheden betreft een expliciete bevestiging van de oprichters/bestuurders in de bevestiging bij de beschrijving (zie paragraaf 69 onder g). Voorts wordt verwezen naar de opsomming van werkzaamheden in paragraaf 69, in het bijzonder naar het aldaar gestelde onder e.
82. De accountantsverklaring wordt ondertekend.
83. Hoewel de beschrijving formeel niet integraal object van onderzoek is (de accountant hoeft immers slechts een aantal aspecten, zoals opgenomen in de beschrijving, te toetsen; zie paragraaf 64), is het niettemin noodzakelijk dat de accountant bij zijn rapportering er zorg voor draagt dat duidelijk is op welke informatie zijn rapportering betrekking heeft. In de praktijk zal dit veelal gebeuren door de beschrijving (gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden) aan de rapportering toe te voegen. Met uitzondering van de situatie waarin de wet openbaarmaking van de beschrijving vereist, zal de inbrengverklaring in het algemeen los van de beschrijving openbaar worden gemaakt. Indien dit het geval is, verdient het aanbeveling in de tekst van de inbrengverklaring expliciet te verwijzen naar hetgeen is ingebracht.
84. Bij Nachgründung behoeft de beschrijving niet te worden gedeponereerd (zie paragraaf 24). Dit geldt zowel voor de NV als voor de BV. De accountantsverklaring (of een afschrift daarvan) wordt ten kantore van het handelsregister gedeponereerd (art. 2:94c lid 5 en 204c lid 5 BW). Deze deponering geschiedt binnen acht dagen na de rechtshandeling of na de goedkeuring, indien achteraf verleend.

Tweede accountantsverklaring

85. Indien bekend is dat de waarde van de inbreng na de peildatum van de beschrijving aanzienlijk is gedaald, is een tweede accountantsverklaring vereist (art. 2:94a lid 2/94b lid 2 en 204a lid 2/204b lid 2 BW). De werking van dit voorschrift is uitsluitend afhankelijk van de waardeontwikkeling van de inbreng. Is de inbreng aanzienlijk in waarde gedaald, dan is de waardedaling alleen de dwingende reden waarom een (tweede) accountantsverklaring is vereist. De voorheen eenmaal afgegeven verklaring blijft in beginsel overigens onverlet van kracht. Een uitzondering zou kunnen gelden indien zou blijken dat deze, na analyse van de nadien geconstateerde waardeontwikkeling zoals hier bedoeld, evident ten onrechte is afgegeven. In dit verband wordt tevens verwezen naar Standaard 560 "Gebeurtenissen na de einddatum van de periode"

Blijkens de wetsgeschiedenis zal van een aanzienlijke waardedaling slechts in uitzonderlijke situaties gesproken kunnen worden. Deze waardedaling wordt als 'wezenlijk' beschouwd. Als voorbeeld is te noemen de verwoesting van een in te brengen fabriek zonder verzekeringsdekking. De verantwoordelijkheid voor de naleving van dit voorschrift berust bij de oprichters c.q. bestuurders van de NV of BV. Indien zij in de periode ná de beschrijving (de peildatum) en vóór de voorgenomen uitgifte van aandelen en inbreng daarop geconfronteerd worden met uitzonderlijke gebeurtenissen of omstandigheden die zich in die periode voordoen en een reden opleveren te vermoeden dat de voorgenomen inbreng aanzienlijk in waarde is

De betrokkenheid van de accountant bij inbrengtransacties

gedaald, verzoeken zij een accountant een nieuwe (tweede) accountantsverklaring te verstrekken.

86. De accountant die gevraagd wordt een tweede accountantsverklaring af te geven, toetst opnieuw de (gewijzigde) waarde van de inbreng aan het bedrag van de stortingsplicht ten tijde van de uitgifte van de aandelen. Mocht blijken dat de 'ten minste'-verklaring niet kan worden verstrekt omdat met de inbreng niet aan de stortingsplicht kan worden voldaan dan worden de inbreng en/of het bedrag van de stortingsplicht zodanig gewijzigd dat wel een inbrengverklaring kan worden afgegeven. Uiteraard kan ook worden besloten van uitgifte van aandelen en storting daarop af te zien of deze tot een later tijdstip uit te stellen.
87. De tweede accountantsverklaring is tekstmatig identiek aan de regulier te verstrekken verklaring. Alleen zal deze betrekking hebben op een nieuwe, gewijzigde, beschrijving. Opgemerkt wordt nog dat de wet geen tweede beschrijving verlangt. Het wordt evenwel niet als aanvaardbaar beschouwd dat een accountant een verklaring afgeeft zonder dat duidelijk is op welk document deze betrekking heeft.

Relatie inbrengtransacties met jaarrekening

88. In paragraaf 42 is reeds aangegeven dat zowel in de onderhavige regelgeving als in de regelgeving voor de jaarrekening van de NV en BV (Titel 9 BW2) wordt gesproken van waarderingsmethoden die voldoen aan 'normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd'. Beide regelingen moeten evenwel in beginsel als los van elkaar worden beschouwd. De regelgeving voor inbrengtransacties heeft crediteurenbescherming als doelstelling (zie paragraaf 8). Voor de waardering van de inbreng kunnen diverse waarderingsmethoden worden gehanteerd. Deze zijn evenwel niet altijd toepasbaar in c.q. relevant voor de jaarrekening. De ingebrachte vermogensrechten en verplichtingen zullen derhalve op het moment van inbreng voor de verwerking in de jaarrekening moeten worden gewaardeerd op basis van de regels die gelden voor het jaarrekeningrecht. Een eventueel waarderingsverschil zal veelal leiden tot een aanpassing van het agio.